

PÄÄKIRJOITUS

Ukonkivestä kvartsiin

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja Svenska litteratursällskapet i Finland julkaisivat viime vuonna Maamme kirjasta avoimen digitaalisen edition (Topelius 2018), jossa Topelius kuvaa geologisen tiedon hallintaa seuraavasti:

”Varsin hupaista on tuntea kaikki kivenlajit ja niiden yhdistykset. Moni survoo niitä huolimattomasti jaloillansa eikä tiedä kuinka suuren rikkauden ja moninaisuuden Jumala on luonut kovaan kiveenkin. Eikä moni tietämättömydessään tiedä milloin hän tallaa kallista kiveä, safiria tahi smaragdia, joita joskus tavataan Suomessa ja jotka ainoastaan kaipaavat puhdistamista ja hiomista saadakseen kalliin arvon. Meidän maassamme on niin monia eri kivenlajia, että niistä saattaa kirjoittaa laveita kirjoja, ja melkein joka vuosi löydetään joku uusi kivenlaji, jota ei ole ennen tunnettu.” (Kappale 229)

Yllä oleva ei lainkaan ole ainoa Maamme kirjan geologiaa käsittelevä kappale. Topelius käsittelee Suomen maaperän ja kallioperän syntyä senaikaisen katastrofiteorian valossa, ja hän nostaa erityisesti maankohoamisen esiin poikkeuksellisenä ilmiönä. Kivilajitkin saavat osansa, ja Pyterlahden graniitin päämineraaleille hän antaa nimet *vuolukivi*, *ukonkivi* ja *kiilto-kivi*. Myös maanmuotoja ja niiden syntyä käsitellään, mutta nykyisen tutkimuksen valossa varsin erilaisella tulkinnalla. Suositteleen vahvasti jokaisen lukijan tutustuvan ainakin pintapuolisesti kirjan ensimmäiseen lukuun. Lupaam että huomaat geologian tuntemuksen varsin hupaisaksi, kuten Topelius sen tuossa ylempänä muotoilee.

Kädessäsi (tai näytölläsi) oleva lehti käsittelee suomalaista geologian tutkimusta Topeliuksen jälkeiseltä ajalta monelta eri kantilta, niin teorian, käytännön, historian kuin nykyisyydenkin puolelta. Ammattikuntaa yhdistävän äänenkannattajan päätoimittajana näen kaikkien näiden ansaitsevan osansa näiltä sivuilta. Toivonkin lukijoiltamme aktiivista osallistumista lehden kehittämiseen niin palautteen kuin sisällönkin muodossa. Tahdon pitää lehden lukijoidensa näköisenä ja heille kiinnostavana.

SAMPPA MÄKELÄ

Päätoimittaja

Kirjallisuus:

Topelius, Zacharias, 2018. Maamme kirja, digitaalinen editio. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja Svenska litteratursällskapet i Finland, Helsinki. <http://maammekirja.fi> [26.4.2019]